భ్య ఆవక్షితేభ్య ప్రమమే ద్రవేష్ఠ వసు వార్యాయుక్ష్వ ఇతి కా-
యాద్దైవా దేవదానాన్యద్ముస్తాన్యస్త్మా అచ్ఛావాకస్యాచ గురస్వేష్టి-
తశ్చ హోతరసి భద్రవాచ్యాయ ప్రేషితో మానుష సూక్తవా-
కాయ సూక్తాబ్రూహి ॥ ౩౮-౧౦ ॥

అగ్నిమద్యైకమ్ ॥ ౧౫ ॥

అజ్ఞా త్ని హోతాయక్షద్భద్ధో అద్యాగ్నిరద్రై ద్రైవ్యాజ్ఞ-
మస్యా వృత్రహాణా గీర్భి స్త్వగ్గ్ం హవ్యభరతముపోహ యద్దైవం బ-
ర్హిస్సుదైవదైవం బర్ హిర్దగ్నిమద్య పఞ్చదశ ॥ ౧౫ ॥

అజ్ఞాన్త్యపావపృజన్నానా యువత్కర దైవమష్టాత్రి-
గంశత్ ॥ ౩౮ ॥ అజ్ఞా త్ని సూక్తాబ్రూహి ॥

హరిః ఓమ్

సప్తమప్రపాఠకః

హరిః ఓమ్ ॥ సర్వాన్ వా ఏషో ఽగ్నౌ కామాన్ప్రవేశయతి । యోఽగ్నిమన్వాధాయ వ్రతముపైతి । సయదనిష్ట్వా ప్రయాయాత్ । అకామప్రీతా ఏనం కామాః ప్రయాయుః । అతేజా అవీర్యస్స్యాత్ । పశూనాయాత్ । తుభ్యన్తా అఙ్గిరస్తమ । విశ్వాస్సుక్షితయః పృ-

థర్ । అగ్నే కామాయ యేమిరఇతి । కామానేవాస్మిన్దధాతి ॥ ౧ ॥
కామప్రీతా ఏనఙ్కామా అను ప్రయన్తి । తేజస్వీ వీర్యావాన్భవతి ।
సన్తతిర్వా ఏషా యజ్ఞస్య । యోఽగ్నీనన్వాధాయ వ్రతముపైతి ।
యదుద్వాయతి । విచ్ఛిత్తిరేవాస్య సా । తం ప్రాఞ్చముద్ధృత్య । మన-
సోపతిష్ఠేత । మనో వై ప్రజాపతిః । ప్రాజాపత్యో యజ్ఞః ॥ ౨ ॥
మనసైవ యజ్ఞꣳ సన్తనోతి । భూరిత్యాహ । భూతో వై ప్ర-
జాపతిః । భూతిమేవోపైతి । వివా ఏష ఇన్ద్రియేణ వీర్యేణర్ధ్యతే ।
యస్యాహితాగ్నే రగ్నిరపక్షాయతి । యావచ్ఛమ్యయా ప్రవిధ్యేత్ ।
యదితావదపక్షాయేత్ । తꣳ సంభరేత్ । ఇదన్త ఏకం పర ఉత-
ఏకమ్ ॥ 3 ॥ తృతీయేన జ్యోతిషా సంవిశస్వ । సంవేశనస్తనువై
చారురేధి । ప్రియోదేవానాం పరమేజనిత్రఇతి । బ్రహ్మణైవైనꣳ
సంభరతి । సైవతతః ప్రాయశ్చిత్తిః । యదిపరస్తరామపక్షాయేత్ ।
అనుప్రియా యావస్యేత్ । సోఽస్యైవతతః ప్రాయశ్చిత్తిః । ఓషధీర్వా
ఏతస్య పశూన్పయః ప్రవిశతి । యస్య హవిషేవత్సా అపాకృతా
ధయన్తి ॥ ౪ ॥ తాన్యద్దుహ్యాత్ । యాతయామ్నా హవిషా
యజేత । యన్నదుహ్యాత్ । యజ్ఞపరురన్తరియాత్ । వాయవ్యా-
యవాగూన్నిర్వపేత్ । వాయుర్వై పయసః ప్రదాపయితా । సప్తా-
వాస్మై పయః ప్రదాపయతి । పయోవా ఓషధయః । పయఃపయః ।
పయసైవాస్మై పయోఽవరున్ధే ॥ ౫ ॥ అథోత్తరస్మైహవిషేవత్సా-
నపాకుర్యాత్ । సైవతతః ప్రాయశ్చిత్తిః । అన్యతరాం వా ఏష

దేవాన్భాగధేయేన వ్యర్ధయతి । యేయజమానస్య సాయఙ్గృహాన్ ఆగచ్ఛన్తి । యస్యసాయన్దుగ్ధగ్ం హవిరార్తి మార్ఛతి । ఇన్ద్రాయవ్రీహీన్నిరుప్యోపవసేత్ । పశవోవా ఓషధయః । పశూనేవారభ్యగృహీతోఽపవసతి । యత్ప్రాతస్స్యాత్ । తచ్ఛృతఙ్కుర్యాత్ ॥౬॥ అథైతరమైన్ద్రః పురోడాశస్స్యాత్ । ఇన్ద్రియమేవాస్మై సమీచీన్దధాతి । పశవోవా ఓషధయః । పయఃపయః । పయస్సై వాస్మై పయోఽవరున్ధే । అథోత్తరస్మై హవిషే వత్సానపాకుర్యాత్ । సైవతత్రప్రాయశ్చిత్తిః । ఉభయాన్వా ఏషదేవాన్భాగధేయేన వ్యర్ధయతి । యేయజమానస్య సాయమ్ప్రాతశ్చ గృహానాగచ్ఛన్తి । యస్యోభయగ్ం హవిరార్తిమార్ఛతి ॥౭॥

ఐన్ద్రం పఞ్చశరావమోదనన్నిర్వపేత్ । అగ్నిన్దేవతానాం ప్రథమం యజేత్ । అగ్నిముఖాఏవ దేవతాః ప్రీణాతి । అగ్నిర్వా అన్నవాన్యా
య ॥ వ
దేవతాః । ఇన్ద్రమన్నవాన్యః । తావేవోభయీః ప్రీణాతి । పశవోవా ఓషధయః । పయఃపయః । పయస్సైవాస్మైపయోఽవరున్ధే । అథోత్తరస్మైహవిషే వత్సానపాకుర్యాత్ ॥౮॥ సైవతత్రప్రాయశ్చిత్తిః । అర్ధోవాఏతస్యయజ్ఞస్య మీయతే । యస్యవ్రత్యేఽహన్పత్న్యనాలమ్భుకాభవతి । తామపరుధ్యయజేత । సర్వేణైవయజ్ఞేన యజతే । తామిష్ట్వోపహ్వయేత । అమూహమస్మి । సాత్వమ్ । ద్యౌరహమ్ । పృథివీత్వమ్ । సామాహమ్ । ఋక్త్వమ్ । తావేహిసంభవావ । సహరేతోదధావహై । పుగ్ంసేపుత్రాయవేత్తవే

నై । రాయస్పోషాయ సుప్రజాస్త్వాయ సువీర్యాయేతి । అథో ఏ-
నైనాముపహ్వయతే । సైవ తతః ప్రాయశ్చిత్తిః ॥ ౯ ॥

దధాతి యజ్ఞ ఉత్తరపక్షాద్యన్తి రుద్రకురాశ్చ దార్శ్యతశ్చపౌకరాశ్చ-
త్పృథివీత్వమష్టౌ చ ॥ ౧ ॥ సర్వాన్విశ్వై యది పరస్తరామోషధీర-
న్యతరానుభయాన్దగ్ధో వై ॥

యద్విష్ణ్ణేన జుహుయాత్ । అప్రజా అపశుర్యజమానస్స్యా-
త్ । యదనాయతనే నినయేత్ । అనాయతనస్స్యాత్ । ప్రాజా-
పత్యయర్చా వల్మీకవపాయామవనయేత్ । ప్రాజాపత్యో వై వ-
ల్మీకః । యజ్ఞః ప్రజాపతిః । ప్రజాపతావేవ యజ్ఞం ప్రతిష్ఠాపయ-
తి । భూరిత్యాహ । భూతో వై ప్రజాపతిః ॥ ౧౦ ॥ ☞ భూతిమే-
వోపైతి । తత్కృత్వా । అన్యాన్దుగ్ధ్వా పునర్హోతవ్యమ్ ।
సైవ తతః ప్రాయశ్చిత్తిః । యత్కీటావపన్నేన జుహుయాత్ । అప్ర-
జా అపశుర్యజమానస్స్యాత్ । యదనాయతనే నినయేత్ । అనాయ-
తనస్స్యాత్ । మధ్యమేన పర్ణేన ద్యావాపృథివ్యయర్చాఽన్తః పరి-
ధి నినయేత్ । ద్యావాపృథివ్యోరేవైనత్ప్రతిష్ఠాపయతి ॥ ౧౧ ॥
☞ తత్కృత్వా । అన్యాన్దుగ్ధ్వా పునర్హోతవ్యమ్ । సైవ తతః
ప్రాయశ్చిత్తిః । యదవవృష్టేన జుహుయాత్ । అపరూపమస్యా-
త్మంజాయేత । కిలాసో వా స్యాదర్శసో వా । యత్ప్రత్యేయా-
త్ । యజ్ఞం విచ్ఛిన్ద్యాత్ । స జుహుయాత్ । మిత్రో జనా-
న్కల్పయతి ప్రజానన్ ॥ ౧౨ ॥ మిత్రో దాధార పృథివీముత ద్యా-

మ్ । మిత్రః కృష్టీరనిమిషాఽభిచష్టే । సత్యాయ హవ్యం ఘృతవజ్జు-
హోతేతి । మిత్రేణైవైనత్కల్పయతి । తత్కృత్వా । అన్యా-
మనుద్రుత్య పునర్ హోతవ్యమ్ । సైవ తతః ప్రాయశ్చిత్తిః । య-
త్పూర్వస్యామాహుత్యాగ్ం హుతాయాముత్తరాఽఽహుతిస్స్కన్దే-
త్ । ద్విపాద్భిః పశుభిర్యజమానో వ్యృధ్యేత । యదుత్తరయాఽభి-
జుహుయాత్ ॥ ౧౩ ॥ చతుష్పాద్భిః పశుభిర్యజమానో వ్యృధ్యే-
త । యత్ర వేత్థ వనస్పతే దేవానాం గుహ్యా నామాని । తత్ర హవ్యాని
గామయేతి వానస్పత్యయర్చా సమిధమాధాయ । తూష్ణీమేవ పున-
ర్జుహుయాత్ । వనస్పతిర్నైవ యజ్ఞస్యార్తాశ్చానార్తాశ్చాహుతీ-
ర్విదాధార । తత్కృత్వా । అన్యామనుద్రుత్య పునర్ హోతవ్య-
మ్ । సైవ తతః ప్రాయశ్చిత్తిః । యత్పురా ప్రయాజేభ్యః ప్రా-
గాఘారాత్స్కన్దేత్ । అధ్వర్యవే చ యజమానాయ చాకగ్ం స్యా-
త్ ॥ ౧౪ ॥ యద్దక్షిణా । బ్రహ్మణే చ యజమానాయ చాకగ్ం
స్యాత్ । యత్ప్రత్యక్ । హోత్రే చ పత్నియై చ యజమానాయ
చాకగ్ం స్యాత్ । యదుదఙ్ । అగ్నీధే చ పశుభ్యశ్చ యజమానా-
య చాకగ్ం స్యాత్ । యదభిజుహుయాత్ । రుద్రోఽస్య పశూ-
న్ఘాతుకస్స్యాత్ । యన్నాభిజుహుయాత్ । అశాన్తః ప్రహ్రీ-
యేత ॥ ౧౫ ॥ స్రువస్య బుధ్నేనాభినిదధ్యాత్ । మా తమో
మా యజ్ఞస్తమన్మా యజమానస్తమత్ । నమస్తే అస్త్వాయతే । నమో
రుద్ర పరాయతే । నమో యత్ర నిషీదసి । అముం మా హిగ్ంసీర్

ముం మా హిగ్ంసీరితి యేన స్కన్దేత్ । తం ప్రవహేత్ । ప్రహాప్రాశ్యా-
గ్నిర్వృషభో జాతవేదాః । స్తోమపృష్ఠో ఘృతవాన్థ్సుప్రతీకః । మా
నో హాసీన్మేత్థితో నేత్త్వా జహామ । గోపోషన్నో వీరపోషఞ్చ యచ్ఛే-
తి । బ్రహ్మణైవైనం ప్రహరతి । సైవ తతః ప్రాయశ్చిత్తిః ॥ ౧౬ ॥

వై ప్రజాపతిస్థాపయతి ప్రజానన్నభి జుహుయాథాస్య-
ధ్రియేత జహామ త్రీణి చ ॥ ౨ ॥

యద్విష్ణైన ప్రాజాపత్యయా యత్కీటా మధ్యమేన
యదవవృష్టేన యత్పూర్వస్యా యత్పురా ప్రయాజేభ్యః ప్రాజగ్గారో
య
యద్దక్షిణా యత్ప్రత్యగ్యదుదఙ్ ॥

వి వా ఏష ఇన్ద్రియేణ వీర్యేణర్ధ్యతే । యస్యాహితా-
గ్నేరగ్నిర్మథ్యమానో న జాయతే । యత్రాన్యం పశ్యేత్ ।
తత ఆహృత్య హోతవ్యమ్ । అగ్నావేవాస్యాగ్నిహోత్రగ్ంహు-
తం భవతి । యద్యన్యన్న విన్దేత్ । అజాయాగ్ం హోతవ్యమ్ ।
ఆగ్నేయీ వా ఏషా । యదజా । అగ్నావేవాస్యాగ్నిహోత్ర-
గ్ం హుతం భవతి ॥ ౧౭ ॥ అజస్య తు నాశ్నీయాత్ । యద-
జస్యాశ్నీయాత్ । యామేవాగ్నావాహుతిం జుహుయాత్ ।
తామద్యాత్ । తస్మాదజస్య నాశ్యమ్ । యద్యజాం న విన్దేత్ ।
బ్రాహ్మణస్య దక్షిణే హస్తే హోతవ్యమ్ । ఏష వా అగ్నిర్వై-
శ్వానరః । యద్బ్రాహ్మణః । అగ్నావేవాస్యాగ్నిహోత్ర-
గ్ం హుతం భవతి ॥ ౧౮ ॥ బ్రాహ్మణన్తు వసత్యై నాపరు

ధ్యాత్ । యద్బ్రాహ్మణవస్తత్యా అపరున్ధ్యాత్ । యస్మిన్నే-
వాగ్నావాహుతిఞ్జుహుయాత్ । తమ్భాగధేయేన వ్యర్ధయేత్ ।
తస్మాద్బ్రాహ్మణో వస్తత్యైనాపరుధ్యః । యది బ్రాహ్మణన్నవి-
న్దేత్ । దర్భ స్తమ్బే హోతవ్యమ్ । అగ్నివాన్ వై దర్భ స్త-
మ్బః । అగ్నావేవాస్యాగ్ని హోత్రగ్ం హుతం భవతి । దర్భా-
గ్ంస్తు నాధ్యాసీత ॥ ౧౯ ॥ యద్దర్భానధ్యాసీత । యామే-
వాగ్నావాహుతిఞ్జుహుయాత్ । తామధ్యాసీత । తస్మాద్దర్భా
నాధ్యాసితవ్యాః । యది దర్భాన్నవిన్దేత్ । అప్సు హోతవ్య-
మ్ । ఆపో వై సర్వా దేవతాః । దేవతాస్వేవాస్యాగ్నిహోత్ర-
గ్ం హుతం భవతి । ఆపస్తు న పరిచక్షీత । యదాపః పరిచక్షీత ॥ ౨౦ ॥
యామేవాప్స్వాహుతిఞ్జుహుయాత్ । తాం పరిచక్షీత ।
తస్మాదాపో న పరిచక్ష్యాః । మేధ్యాచ్చ వా ఏతస్యామేధ్యా చ తను-
వౌ సగ్ం సృజ్యేతే । యస్యాహితాగ్నేరన్యైరగ్నిభిరగ్నయః
సగ్ం సృజ్యన్తే । అగ్నయే వివిచయే పురోడాశమష్టా కపాల-
న్నిర్వపేత్ । మేధ్యాశ్చైవాస్యామేధ్యాశ్చ తనువౌ వ్యావర్త-
యతి । అగ్నయే వ్రతపతయే పురోడాశమష్టాకపాలన్నిర్వపే-
త్ । అగ్నిమేవ వ్రతపతిగ్ం స్వేన భాగధేయేనోపధావతి । స
ఏవైనవ్రతమాలమ్భయతి ॥ ౨౧ ॥ గర్భగ్ం స్రవన్తమగద-
మకః । అగ్నిరిన్ద్రస్త్వష్టా బృహస్పతిః । పృథివ్యామవచుశ్చో-
తైతత్ । నాభిప్రాప్నోతి నిరృతిం పరాచైః । రేతో వా ఏత-

ద్వాజినమాహితాగ్నేః । యదగ్నిహోత్రమ్ । తద్యత్స్రవే-
త్ । రేతోఽస్య వాజినగ్గ్ం స్రవేత్ । గర్భగ్గ్ం స్రవన్తమగ్రదమ-
క్షరిత్యాహ । రేత ఏవాస్మిన్వాజినన్దధాతి ॥ ౨౨ ॥ అగ్ని-
రిత్యాహ । అగ్నిర్వై రేతోధాః । రేత ఏవ తద్దధాతి । ఇన్ద్ర
ఇత్యాహ । ఇన్ద్రియమేవాస్మిన్దధాతి । త్వష్టేత్యాహ । త్వ-
ష్టా వై పశూనాం మిథునానాగ్ం రూపకృత్ । రూపమేవపశుషు
దధాతి । బృహస్పతిరిత్యాహ । బ్రహ్మ వై దేవానాం బృహస్పతిః ।
బ్రహ్మణైవాస్మై ప్రజాః ప్రజనయతి । పృథివ్యామవచుశ్చోతైతది-
త్యాహ । అస్యామేవైనత్ప్రతిష్ఠాపయతి । నాభిప్రాప్నోతి ని-
ర్ఋతిం పరాచైరిత్యాహ । రక్షసామపహత్యై ॥ ౨౩ ॥

అజోఽగ్నావైవాస్యాగ్నిహోత్రగ్ం హుతం భవతి భవ-
త్యాసీత పరిచక్షీత లమ్భయతి దధాతి దేవానాం బృహస్పతిః
పఞ్చ చ ॥ 3 ॥ వివై యద్యన్యమజాయాం బ్రాహ్మణస్య దక్షిణ స్తమ్బేఽప్సు
హోతవ్యమ్ ॥

యాః పురస్తాత్ప్రస్రవన్తి । ఉపరిష్టాత్సర్వతశ్చ యాః ।
తాభీ రశ్మిపవిత్రాభిః । శ్రద్ధాం యజ్ఞమారభే । దేవాగాతువిదః ।
గాతుం యజ్ఞాయ విన్దత । మనసస్పతినా దేవేన । వాతాద్యజ్ఞః ప్ర
యుజ్యతామ్ । తృతీయస్యై దివః । గాయత్రియా సోమ ఆభృ-
తః ॥ ౨౪ ॥ సోమపీథాయ సన్నయితుమ్ । వకలమన్తరమా-
దదే । అపో దేవీస్స్వధాస్థ । ఇమాం పాత్రాణి సున్ధత । ఉపాత్త-

జ్యాయదైవానామ్ । పర్ణవల్కముతశుష్కత । పయోగృహేషు పయోఅఘ్నియాసు । పయోవత్సేషు పయ ఇన్ద్రాయ హవిషే ధ్రియస్వ। గాయత్రీపర్ణవల్కేన। పయస్సోమఙ్కరోతి త్రివృతమ్ ॥ ౨౫॥ అగ్నిఙ్గృహ్ణామిసురథయోమయోభువః । య ఉద్యన్తమారో-హతి సూర్యమహ్నా । ఆదిత్యఞ్జ్యోతిషాఞ్జ్యోతిరుత్తమమ్ । శ్వోయజ్ఞాయ రమతాన్దేవతాభ్యః । వసూన్రుద్రానాదిత్యాన్ । ఇన్ద్రేణసహదేవతాః । తాఃపూర్వః పరిగృహ్ణామి । స్వ. ఆయతనే మనీష యా । ఇమామూర్జం పఞ్చదశీయే ప్రవిష్టాః । తాన్దేవాన్ప-రిగృహ్ణామిపూర్వః ॥ ౨౬ ॥ అగ్నిర్హవ్యవాడిహతాన్ వహ-తు । పౌర్ణమాసగ్ం హవిరిదమేషాం మయి । అమావాస్యగ్ం హవిరిదమేషాం మయి । అన్తరాఽగ్నీ పశవః । దేవసగ్ంసదమాగ-మన్ । తాన్పూర్వఃపరిగృహ్ణామి । స్వ ఆయతనే మనీషయా । ఇహ ప్రజా విశ్వరూపా రమన్తామ్ । అగ్నిఙ్గృహపతిమభిసంవ-సానాః । తాఃపూర్వఃపరిగృహ్ణామి ॥ ౨౭ ॥ [illegible] స్వఆయతనే మనీషయా । ఇహపశవో విశ్వరూపారమన్తామ్ । అగ్నిఙ్గృహ-పతిమభిసంవసానాః । తాన్పూర్వః పరిగృహ్ణామి । స్వఆయతనేమ-నీషయా । అయంపితౄణామగ్నిః । అవాడ్ఢవ్యాపితృభ్య ఆ । తం పూర్వఃపరిగృహ్ణామి । అవిమన్నః పితుఙ్కరత్ । అజస్రాన్త్వాగ్ం సభాపాలాః ॥ ౨౮ ॥ విజయభాగగ్ం సమిన్ధతామ్ । అగ్నేదీ-దాయమేసభ్య । విజిత్యైశరదశ్శతమ్ । అన్నమావసథీయమ్ । అ-

భిమారాత్రీశ్శరదశ్శతమ్ । ఆవపస్థేశ్రియం మన్త్రిమ్ । అహిర్బుధ్న-
ధ్నియోమోనియచ్ఛతు । ఇదమహమగ్నిజ్యేష్ఠేభ్యః । వసుభ్యో య-
జ్ఞం ప్రబ్రవీమి । ఇదమహమిన్ద్రజ్యేష్ఠేభ్యః ॥ ౨౯ ॥ రుద్రే-
భ్యో యజ్ఞం ప్రబ్రవీమి । ఇదమహం వరుణజ్యేష్ఠేభ్యః । ఆదిత్యే-
భ్యో యజ్ఞం ప్రబ్రవీమి । పయస్వతీరోషధయః । పయస్వద్వీరు-
ధాంపయః । అపాంపయసో యత్పయః । తేనమామిన్ద్రసగ్ం
సృజ । అగ్నే వ్రతపతే వ్రతఞ్చరిష్యామి । తచ్ఛకేయన్తన్మే రా-
ధ్యతామ్ । వాయో వ్రతపత ఆదిత్యవ్రతపతే ॥ ౩౦ ॥ వ్రతా-
నాం వ్రతపతే వ్రతఞ్చరిష్యామి । తచ్ఛకేయన్తన్మే రాధ్యతా-
మ్ । ఇమాం ప్రాచీముదీచీమ్ । ఇషమూర్జమభిసగ్ంస్కృతా-
మ్ । బహుపర్ణామశుష్కాగ్రామ్ । హరామి పశుపామహమ్ ।
యత్కృష్ణో రూపఙ్కృత్వా । ప్రావిశస్త్వం వనస్పతీన్ । తతస్త్వా-
మేకవిగ్ంశతిధా । సంభరామి సుసంభృతా ॥ ౩౧ ॥ త్రీన్పరి-
ధీగ్ంస్త్రిస్రస్సమిధః । యజ్ఞాయురనుసఞ్చరాన్ । ఉపవేషం మేఖ-
లాన్ధృష్టిమ్ । సంభరామిసుసంభృతా । యాజాతా ఓషధయః ।
దేవేభ్యస్త్రియుగంపురా । తాసాంపర్వరాధ్యాసమ్ । పరిస్త-
రమాహరన్ । అపాంమేధ్యం యజ్ఞియమ్ । సదేవగ్ం శివమస్తు
మే ॥ ౩౨ ॥ అచ్ఛేత్తావోమారిషమ్ । జీవానిశరదశ్శతమ్ । అ-
పరిమితానాం పరిమితాః । సన్నహ్యే సుకృతాయకమ్ । ఏనోమా-
నిగాఙ్కతమచ్చనాహమ్ । పునరుత్థాయ బహులా భవన్తు । స-

కృద్ధాచ్ఛిన్నం బర్హిరూర్ణామృదు । స్యోనంపితృభ్యస్త్వాభ-
రామ్యహమ్ । అస్మిన్సీదన్తుమే పితరస్సోమ్యాః । పితామహాః
ప్రపితామహాశ్చానుగైస్సహ ॥ 33 ॥ త్రివృత్పలాశే దర్భః ।
ఇయాన్ప్రాదేశ సమ్మితః । యజ్ఞేపవిత్రం పోతృతమమ్ । ప-
యోహవ్యఙ్కరోతుమే । ఇమౌ ప్రాణాపానౌ । యజ్ఞస్యాఙ్గా-
ని సర్వశః । ఆప్యాయయన్తౌ సఞ్చరతామ్ । పవిత్రేహవ్యశో-
ధనే । పవిత్రేస్థో వైష్ణవీ । వాయుర్వాం మనసాపునాతు ॥ 34 ॥
అయంప్రాణశ్చాపానశ్చ । యజమానమపి గచ్ఛతామ్ । యజ్ఞే
హ్యభూతాం పోతారౌ । పవిత్రేహవ్యశోధనే । త్వయావేది-
విదుఃపృథివీమ్ । త్వయాయజ్ఞో జాయతే విశ్వదానిః । అచ్ఛి-
ద్రయజ్ఞమన్వేషివిద్వాన్ । త్వయా హోతా సన్తనోత్యర్ధ-
మాసాన్ । త్రయస్త్రిగ్ంశోఽసి తన్తూనామ్ । పవిత్రేణ సహా-
గహి ॥ 35 ॥ శివేయగ్ం రజ్జురభిధానీ । అఘ్నియాముపసేవ-
తామ్ । అప్రస్రగ్ంసాయ యజ్ఞస్య । ఉఖేఉపదధామ్యహమ్ । ప-
శుభిస్సన్నీతం బిభృతామ్ । ఇన్ద్రాయశృతన్దధి । ఉపవైషోసి
యజ్ఞాయ । త్వాంబర్హిర్వైమమధారయన్ । ఇన్ద్రాయహవిఃకృ-
ణ్వన్తః । శివశ్శగ్మోభవాసినః ॥ 36 ॥ అమృన్మయన్దేవపా-
త్రమ్ । యజ్ఞస్యాయుషిప్రయుజ్యతామ్ । తిరఃపవిత్రమతినీతాః ।
ఆపోధారయమాతిగుః । దేవేనసవిత్రోత్పూతాః । వసోస్సూర్యస్య
రశ్మిభిః । గాన్దోహపవిత్రేరజ్జుమ్ । సర్వాపాత్రాణిశున్ధత ।

ఘృతా ఆచరన్తిమధుమద్దుహానాః । ప్రజావతీర్యశసా విశ్వరూ-
పాః ॥ ౩౭ ॥ బహ్వీర్భవన్తీరుపజాయమానాః । ఇహవ ఇన్ద్రో
రమయతుగావః । పూషాస్థ । అయం వః ప్రజయా సగ్ంసృజా-
మి । రాయస్పోషేణ బహులాభవన్తీః । ఊర్జం పయః పిన్వమా-
నాఘృతఞ్చ । జీవో జీవన్తీరుపవస్సదేయమ్ । ద్యౌశ్చేమం యజ్ఞం
పృథివీచ సన్దుహాతామ్ । ధాతా సోమేన సహవాతేన వాయుః ।
యజమానాయ ద్రవిణన్దధాతు ॥ ౩౮ ॥ ఉత్సన్దుహన్తి కల-
శఞ్చతుర్బిలమ్ । ఇడాన్దేవీమ్మధుమతీగ్ం సువర్విదమ్ । తది-
న్ద్రాగ్నీ జిన్వతగ్ం సూనృతావత్ । తద్యజమానమమృతత్వేద-
ధాతు । కామధుక్షః ప్రణో బ్రూహి । ఇన్ద్రాయ హవిరిన్ద్రి-
యమ్ । అమూం యస్యాన్దేవానామ్ । మనుష్యాణాం పయోహి-
తమ్ । బహు దుగ్ధీన్ద్రాయ దేవేభ్యః । హవ్యమాప్యాయతాం
పునః ॥ ౩౯ ॥ వత్సేభ్యో మనుష్యేభ్యః । పునర్దోహాయ
కల్పతామ్ । యజ్ఞస్య సన్తతిరసి । యజ్ఞస్యత్వా సన్తతిమనుస-
న్తనోమి । అదస్తమసి విష్ణవే త్వా । యజ్ఞాయాపి దధామ్యహమ్ ।
అద్భిరరిక్తేన పాత్రేణ । యాః పూతాః పరిశేరతే । అయం పయస్సో-
మం కృత్వా । స్వాం యోనిమపిగచ్ఛతు ॥ ౪౦ ॥ పర్ణవల్కః
పవిత్రమ్ । సౌమ్యస్సోమాద్ధినిర్మితః । ఇమౌ పర్ణఞ్చ దర్భఞ్చ ।
దేవానాగ్ం హవ్యశోధనౌ । ప్రాతర్వేషాయ గోపాయ । వి-
ష్ణోర్హవ్యగ్ం హి రక్షసి । ఉభావగ్నీ ఉపస్తృణతే । దేవతా ఉప

పసన్తుమే । అహాఙ్గ్రిమ్యానుప వసామి । మహ్యాఙ్గోపతయే పశూన్ ॥ ౪౧ ॥ అభృత ఇమఙ్గృహ్ణామి పూర్వస్తాః పూర్వాః పరిగృహ్ణామి సభాశాలా ఇన్ద్రజ్యేష్ఠేభ్య ఆదిత్యవ్రతపతే సుసంభృతామే స్తవాపునాతు గహినో విశ్వరూపా దధాతు పునర్గచ్ఛతు పశూన్ ॥౪॥ యాః పురస్తాదిమామూర్జమివా ప్రజాఇవా పశవోఽయం పితౄణామగ్నిః ॥

దేవా దేవేషు పరాక్రమధ్వమ్ । ప్రథమా ద్వితీయేషు । ద్వితీయా స్తృతీయేషు । త్రిరేకాదశా ఇహామావత । ఇదగ్ం శకేయం యదిదఙ్కరోమి । ఆత్మాకరోత్త్వాత్మనే । ఇదఙ్కరిష్యే భేషజమ్ । ఇదమ్మే విశ్వభేషజా । అశ్వినా ప్రావతయువమ్ । ఇదమహగ్ంసేనాయా అభీత్వర్యై ॥ ౪౨ ॥ ముఖమపోహామి । సూర్యజ్యోతిర్విభాహి । మహత ఇన్ద్రియాయ । ఆప్యాయతాఙ్ఘృతయోనిః । అగ్నిర్హవ్యానుమన్యతామ్ । ఖమఙ్క్ష్వ త్వచమఙ్క్ష్వ । సురూపన్త్వా వసువిదమ్ । పశూనాన్తేజసా । అగ్నయే జుష్టమభిఘారయామి । స్యోనన్తే సదనఙ్కరోమి ॥ ౪౩ ॥ ఘృతస్య ధారయా సుశేవఙ్కల్పయామి । తస్మిన్త్సీదామృతే ప్రతి తిష్ఠ । వ్రీహీణామ్మేధసుమనస్యమానః । ఆర్ద్రః ప్రథస్నుర్భువనస్య గోపాః । శృత ఉత్స్నాతి జనితా మతీనామ్ । యస్త ఆత్మా పశుషు ప్రవిష్టః । దేవానాం విష్ఠామను యో వితస్థే । ఆత్మన్వాన్త్సోమ ఘృతవాన్ హి భూత్వా । దేవాన్గచ్ఛ సువర్విన్ద యజమానాయ

మహ్యామ్ । ఇడ్రాభూతిః పృథివ్యై స్యరప్రోమాత్కృమిలాత్ ॥ ౪౪ ॥
దేవాఃపితరఃపితరో దేవాః । యోఽహమస్మి ససన్యజే । యస్యా-
స్మినతమన్తరేమి । స్వంమ ఇష్టగ్ం స్వద్తమ్ । స్వంపూర్తగ్-
గ్ం స్వగ్ం శ్రాన్తమ్ । స్వగ్ంహుతమ్ । తస్యమే ఽగ్నిరుపద్ర-
ష్టా । వాయురుపశ్రోతా । ఆదిత్యోఽనుఖ్యాతా । ద్యౌఃపితా ॥౪౫॥
పృథివీమాతా । ప్రజాపతిర్బన్ధుః । య ఏవాస్మిసన్యజే । మా
ఽభేమాఽసవిక్తామాత్వాహిగ్ంసిషమ్ । మాత్తేతేజోఽపక్రమీత్ ।
భర్తముద్ధరేమనుషిఞ్చ । అవదానాని తేప్రత్య వదాస్యామి । నమ-
స్తే అస్తుమామాహిగ్ంసీః । యదవదానాని తేఽవద్యన్ । విలో-
మాకార్ణమమాత్మనః ॥ ౪౬ ॥ ఆజ్యేనప్రత్యనజ్మ్యేనత్ । తత్త
ఆప్యాయతాం పునః । అజ్యోమే యవమాత్రాత్ । ఆవ్యాధా-
త్కృత్యతామిదమ్ । మారురుపామయజ్ఞస్య । శుద్ధగ్ం స్విష్టమి-
దగ్ంహవిః । మనునాదృష్టాఞ్ఘృతపదీమ్ । మిత్రావరుణసమీ-
రితామ్ । దక్షిణార్ధాదసంభిన్దన్ । అవద్యామ్యేకతో ముఖా-
మ్ ॥ ౪౭ ॥ ఇడేభాగం జుషస్వనః । జిన్వగా జిన్వార్వతః ।
తస్యాస్తే భక్షివాణస్స్యామ । సర్వాత్మానస్సర్వగణాః । బ్రధ్న
పిన్వస్వ । దదతోమేమాక్షాయి । కుర్వతోమే మోపదసత్ । దిశా-
ఙ్క్లృప్తిరసి । దిశోమేకల్పన్తామ్ । కల్పన్తామ్మేదిశః ॥ ౪౮ ॥ దై-
వీశ్చమానుషీశ్చ । అహోరాత్రేమే కల్పేతామ్ । అర్ధమాసా-
పామేకల్పన్తామ్ । మాసామే కల్పన్తామ్ । ఋతవోమే కల్పన్తా-

మ్ । సంవథ్సరో మే కల్పతామ్ । క్లృప్తిరస్తికల్పతాం మే । ఆశానా-
న్త్వాఽఽశాపాలేభ్యః । చతుర్భ్యో అమృతేభ్యః । ఇదంభూతస్యా-
ధ్యక్షేభ్యః ॥ ౪౯ ॥ విధేమహవిషా వయమ్ । భజతాం భాగీ
భాగమ్ । మాభాగోఽభక్త । నిరభాగం భజామః । అపస్పిన్వ । ఓ-
షధీర్జిన్వ । ద్విపాత్పాహి । చతుష్పాదవ । దివోవృష్టిమేరయ ।
బ్రాహ్మణానామిదగ్ం హవిః ॥ ౫౦ ॥ సోమ్యానాగ్ం సోమ-
పీథినామ్ । నిర్భక్తో బ్రాహ్మణః । నేహాబ్రాహ్మణస్యాస్తి । స-
మక్తం బర్హిర్హవిషా ఘృతేన । సమాదిత్యైర్వసుభిస్సమ్మరు-
ద్భిః । సమిన్ద్రో విశ్వేభిర్దేవేభిరక్తామ్ । దివ్యన్నభోగచ్ఛ-
తు యథ్స్వాహా । ఇన్ద్రాణీవాఽవిధవా భూయాసమ్ । అదితిరి-
వసుపుత్రా । అస్థూరిత్వా గార్హపత్య ॥ ౫౧ ॥ ఉపనిషదే
సుప్రజాస్త్వాయ । సంపత్నీ పత్యా సుకృతేషు గచ్ఛతామ్ । యజ్ఞ-
స్య యుక్తౌ ధుర్యావభూతామ్ । సంజానానౌ విజహతామరాతీః ।
దివి జ్యోతిరజరమారభేతామ్ । దశ తే తనువో యజ్ఞ యజ్ఞియాః । తాః
ప్రీణాతు యజమానో ఘృతేన । నారిష్ఠయోః ప్రశిషమీడమానః
దేవానాం దైవ్యేఽపియజమానోఽమృతోఽభూత్ । యంవాన్దేవా అ-
కల్పయన్ ॥ ౫౨ ॥ ఊర్జోభాగగ్ం శతక్రతూ । ఏతద్వాం
తేనప్రీణాని । తేనతృప్యతమగ్ంహహౌ । అహన్దేవానాగ్ం సు-
కృతామస్మిల్లోకే । మమేదమిష్టన్మిథుర్భవాతి । అహన్నారిష్ఠా-
వనుయజామి విద్వాన్ । యదాభ్యామిన్ద్రో అదధాద్భాగధేయమ్ ।

ఆదారసృద్భవత దేవసోమ । అస్మిన్ యజ్ఞే మరుతో మృడ-తా నః । మా నో విదదభిభా మో అశస్తిః ॥ ౧౩ ॥ మా నో విదద్వృ-జినా ద్వేష్యా యా । ఋషభం వాజినం వయమ్ । పూర్ణమాస-ం యజామహే । స నో దోహతాగ్ం సువీర్యమ్ । రాయస్పోషగ్ం స-హస్రిణమ్ । ప్రాణాయ సురాధసే । పూర్ణమాసాయ స్వాహా । అమావాస్యా సుభగా సుశేవా । ధేనురివ భూయ ఆప్యాయమానా । సా నో దోహతాగ్ం సువీర్యమ్ । రాయస్పోషగ్ం సహస్రిణమ్ । అ-పానాయ సురాధసే । అమావాస్యాయై స్వాహా । అభి స్తృణీ-హి పరిధేహి వేదిమ్ । జామిం మా హిగ్ం సీరముయా శయానా । హోతృషదనా హరితాః సువర్ణాః । నిష్కా ఇమే యజమానస్య బ్రధ్నే ॥ ౧౪ ॥

అభీత్వర్త్యైకరోమిత్రమిత్రీవతాఽఉత్సన్నకతో ముఖాం మై దిశోఽధ్యక్షేభ్యో హవిర్గార్హపత్యాకల్పయన్నశస్తిస్సానో దోహ-తాగ్ం సువీర్యగ్ం ప్రత్తచ ॥ ౧ ॥

పరిస్తృణీత పరిధత్తాగ్నిమ్ । పరిహితోఽగ్నిర్యజమానం భు-నక్తు । అపాగ్ం రస ఓషధీనాగ్ం సువర్ణః । నిష్కా ఇమే యజ-మానస్య సన్తు కామదుఘాః । అముత్రాముష్మిల్లోఁకే । భూప-తే భువనపతే । మహతో భూతస్యపతే । బ్రహ్మాణం త్వా వృణీ-మహే । అహం భూపతిరహం భువనపతిః । అహం మహతో భూ-తస్యపతిః ॥ ౧౬ ॥ దేవేన సవిత్రా ప్రసూత ఆర్త్విజ్యం కరి-

ష్యామి । దేవసవితరేతన్త్వావృణతే । బృహస్పతిన్దైవ్యంబ్ర-
హ్మాణమ్ । తదహం మనసే ప్రబ్రవీమి । మనోగాయత్రియై । గా-
యత్రీ త్రిష్టుభే । త్రిష్టుబ్జగత్యై । జగత్యనుష్టుభే । అనుష్టు-
ప్పఙ్క్త్యై । పఙ్క్తిః ప్రజాపతయే ॥ ౧౬ ॥ ప్రజాపతిర్విశ్వే-
భ్యో దేవేభ్యః । విశ్వేదేవా బృహస్పతయే । బృహస్పతిర్బ్రహ్-
మణే । బ్రహ్మభూర్భువస్సువః । బృహస్పతిర్దేవానాం బ్రహ్మా ।
అహం మనుష్యాణామ్ । బృహస్పతే యజ్ఞం గోపాయ । ఇదం త-
స్మై హర్మ్యం కరోమి । యో వో దేవాశ్చరతి బ్రహ్మచర్యమ్ । మే-
ధావీ దిక్షు మనసా తపస్వీ ॥ ౧౭ ॥ అన్తర్దూతశ్చరతి మాను-
షీషు । చతుశ్శిఖణ్డా యువతిస్సుపేశాః । ఘృతప్రతీకా భువన-
స్య మధ్యే । మర్మృజ్యమానా మహతే సౌభగాయ । మహ్యం-
ధుక్ష్వ యజమానాయ కామాన్ । భూమిర్భూత్వా మహిమానం పు-
పోష । తతో దేవీ వర్ధయతే పయాంసి । యజ్ఞియా యజ్ఞం వి చ
యన్తి శం చ । ఓషధీరాప ఇహ శక్వరీశ్చ । యో మా హృదా మన-
సా యశ్చ వాచా ॥ ౧౮ ॥ యో బ్రహ్మణా కర్మణా ద్వేష్టి దేవాః ।
యశ్శ్రుతేన హృదయేనేష్ణతా చ । తస్యేన్ద్ర వజ్రేణ శిరశ్ఛినద్మి ।
ఊర్ణామ్రదుం ప్రథమానగ్ం స్యోనమ్ । దేవేభ్యో జుష్టగ్ం సదనా-
య బర్హిః । సువర్గే లోకే యజమానగ్ం హి ధేహి । మా నాక-
స్య పృష్ఠే పరమే వ్యోమన్ । చతుశ్శిఖణ్డా యువతిస్సుపేశాః ।
ఘృతప్రతీకా వయునాని వస్తే । సాఽఽస్తీర్యమాణా మహతే సౌభగా-
య ॥ ౧౯ ॥ సా మే ధుక్ష్వ యజమానాయ కామాన్ । శివా చ

మేశ్శగ్మాచైధి । స్యోనాచమే సుషదాచైధి । ఊర్జస్వతీచమే పయ-
స్వతీచైధి । ఇషమూర్జం మేపిన్వస్వ । బ్రహ్మతేజో మేపిన్వస్వ ।
క్షత్రమోజో మేపిన్వస్వ । విశంపుష్టిమ్మేపిన్వస్వ । ఆయురన్నాద్యం
మ్మేపిన్వస్వ । ప్రజాంపశూన్మే పిన్వస్వ ॥ ౬౦ ॥ అస్మిన్
యజ్ఞ ఉపభూయ ఇన్నుమే । అవిక్షోభాయ పరిధీన్దధామి । ధర్తాధరు-
ణోధరీయాన్ । అగ్నిర్ద్వేషాగ్ంసి నిరితో నుదాతై । విచ్ఛినద్మి విధృతీ-
భ్యాగ్ం సపత్నాన్ । జాతాన్భ్రాతృవ్యాన్ యేచ జనిష్యమాణాః ।
విశోయన్త్రాభ్యాం విధమామ్యేనాన్ । అహగ్గ్ంస్వానాముత్తమో-
సాని దేవాః । విశో యన్త్రైన్నుదమానా అరాతిమ్ । విశ్వంపాప్మానమ-
మతిన్దుర్మరాయుమ్ ॥ ౬౧ ॥ సీదన్తీ దేవీసుకృతస్యలోకే ।
ధృతిస్థో విధృతీ స్వధృతీ । ప్రాణాన్మయి ధారయతమ్ । ప్రజామ్మ-
యిధారయతమ్ । పశూన్మయిధారయతమ్ । అయం ప్రస్తర ఉభయ-
స్యధర్తా । ధర్తా ప్రయాజానాముతానూయాజానామ్ । సదాధా-
రస్సమిధో విశ్వరూపాః । తస్మిన్థ్సుచో అధ్యాసాదయామి । ఆరోహ
పథో జుహూ దేవయానాన్ ॥ ౬౨ ॥ యత్రర్షయః ప్రథమజా యే
పురాణాః । హిరణ్యపక్షాఽజిరాసమ్భృతాఙ్గా । వహాసి మాసుకృ-
తాం యత్రలోకాః । అవాహం బాధ ఉపభృతా సపత్నాన్ ।
జాతాన్భ్రాతృవ్యాన్ యేచ జనిష్యమాణాః । దోహై యజ్ఞగ్ం సుదు-
ఘామివధేనుమ్ । అహముత్తరో భూయాసమ్ । అధరే మత్సపత్నాః ।
యోమా వాచా మనసా దుర్మరాయుః । హృదాఽరాతీయా దభిదా-
సదగ్నే ॥ ౬౩ ॥ ఇదమస్య చిత్తమధరన్ధ్రువాయాః । అహము-

త్తరో భూయాసమ్ । అశ్రై మథ్నవత్నాః । ఘృతభాసిశాక్వరః ।
ఘృతాచీనాగ్ం సూనుః । ప్రియేణనామ్నా ప్రియే సదసి సీద । స్యో-
నో మే సీద సుషదః పృథివ్యామ్ । ప్రథయి ప్రజయా పశుభిస్సువర్గే
లోకే । దివి సీద పృథివ్యామన్తరిక్షే । అహము త్తరో భూయాసమ్ ॥
॥ ౬౪ ॥ అధరైమథ్నవత్నాః । ఇయగ్గ్ం స్థాలీఘృతస్య పూర్ణా ।
అచ్ఛిన్నపయాశ్శతధార ఉత్సః । మారుతేన శర్మణా దైవ్యేన ।
యజ్ఞోసి సర్వతశ్శ్రితః । సర్వతో మాం భూతం భవిష్యచ్ఛ్రయ-
తామ్ । శతమ్మే సన్త్వాశిషః । సహస్రమ్మే సన్తు సూనృతాః । ఇ-
రావతీః పశుమతీః । ప్రజాపతిరసి సర్వతశ్శ్రితః ॥ ౬౫ ॥
సర్వతో మాంభూతం భవిష్యచ్ఛ్రయతామ్ । శతం మే సన్త్వా-
శిషః । సహస్రం మే సన్తు సూనృతాః । ఇరావతీః పశుమతీః । ఇద-
మిన్ద్రియమమృతం వీర్యమ్ । అనేనేన్ద్రాయ పశవోచికిత్సన్ ।
తేన దేవా అవతోప మామ్ । ఇహేషమూర్జం యశస్సహ ఓజస్సనే-
షమ్ । శృతం మయి శ్రయతామ్ । యత్పృథివీమచరత్తత్ప్రవిష్ట-
మ్ ॥ ౬౬ ॥ యేనాసిఞ్చద్బలమిన్ద్రః ప్రజాపతిః । ఇదన్తచ్ఛు-
క్రం మధుమద్వాజవత్ । యేనోపరిష్టాదధినోన్మహేన్ద్రమ్ । దధిమా-
ధినోతు । అయం వేదః పృథివీమన్వవిన్దత్ । గుహాసతీగ్గ్ం గహనే గ-
హ్వరేషు । స విన్దతు యజమానాయ లోకమ్ । అచ్ఛిద్రం యజ్ఞం
భూరికర్మా కరోతు । అయం యజ్ఞః సమసదద్ధవిష్మాన్ । ఋచా సా-
మ్నా యజుషా దేవతాభిః ॥ ౬౭ ॥ తేన లోకాన్ సూర్యవతో జ-
యేమ । ఇన్ద్రస్య సఖ్యమమృతత్వమశ్యామ్ । యో నః కనీయ ఇహ

త్తామయాత్తై । అస్మిన్యజ్ఞే యజమానాయామవ్యామ్ । అప్రత-
మిన్ద్రాగ్నీ భువనాన్నుదేతామ్ । అహంప్రజావీరవతీర్విదేయ ।
అగ్నే వాజజిత్ । వాజన్త్వా సరిష్యన్తమ్ । వాజఞ్జేష్యన్తమ్ ।
వాజినం వాజజితమ్ ॥ ౬౮ ॥ వాజజిత్యాయై సంమార్జ్మి । అగ్ని-
మన్నాదమన్నాద్యాయ । ఉపహూతో ద్యౌః పితా । ఉప మా-
న్ద్యౌః పితాహ్వయతామ్ । అగ్నిరాగ్నీధ్రాత్ । ఆయుషే వర్చసే ।
జీవాత్వై పుణ్యాయ । ఉపహూతా పృథివీ మాతా । ఉప మాం
మాతా పృథివీ హ్వయతామ్ । అగ్నిరాగ్నీధ్రాత్ ॥ ౬౯ ॥ ఆయు-
షే వర్చసే । జీవాత్వై పుణ్యాయ । మనో జ్యోతిర్జుషతామా-
జ్యమ్ । విచ్ఛిన్నం యజ్ఞగ్ం సమిమం దధాతు । బృహస్పతిస్తను-
తామిమన్నః । విశ్వేదేవా ఇహమాదయన్తామ్ । యన్తే అగ్న ఆ
వృశ్చామి । అహం వా క్షిపితశ్చరన్ । ప్రజాం చ తస్య మూలం
చ । నీచైర్దేవా ని వృశ్చత ॥ ౭౦ ॥ అగ్నే యో నోఽభిదాసతి ।
సమానో యశ్చ నిష్ట్యః । ఇధ్మస్యేవ ప్రక్షాయతః । మా తస్యో-
చ్ఛేషి కిఞ్చన । యో మా ద్వేష్టి జాతవేదః । యం చాహం ద్వే-
ష్మి యశ్చ మామ్ । సర్వాగ్ంస్తానగ్నే సన్దహ । యాగ్ంశ్చా-
హం ద్వేష్మి యే చ మామ్ । అగ్నే వాజజిత్ । వాజన్త్వా ససృవా-
గ్ంసమ్ ॥ ౭౧ ॥ వాజఞ్జిగివాగ్ంసమ్ । వాజినం వాజజితమ్ ।
వాజజిత్యాయై సంమార్జ్మి । అగ్నిమన్నాదమన్నాద్యాయ ।
వేదిర్బర్హిః శృతగ్ం హవిః । ఇధ్మః పరిధయస్స్రుచః । ఆజ్య-
మ్యజ్ఞ ఋచో యజుః । యాజ్యాశ్చ వషట్కారాః । సమ్మే సన్నత-

యోనమన్తామ్ । ఇదగ్ం స్సన్నహనే హుతే ॥ ౭౨ ॥ దివశ్శిల్పమ-
వతతః । పృథివ్యా అధ్యుత్థితః । తేనా సహస్రకాణ్డేన । ద్విషన్త-
గ్ం శోచయామసి । ద్విషన్మే బహు శోచతు । ఓషధే మో అహగ్ం
శుచమ్ । యజ్ఞ నమస్తే యజ్ఞ । నమో నమశ్చ తే యజ్ఞ । శివేన మే
సన్తిష్ఠస్వ । స్యోనేన మే సన్తిష్ఠస్వ ॥ ౭౩ ॥ సుభూతేన మే స-
న్తిష్ఠస్వ । బ్రహ్మవర్చసేన మే సన్తిష్ఠస్వ । యజ్ఞస్యర్ద్ధిమనుస-
న్తిష్ఠస్వ । ఉప తే యజ్ఞ నమః । ఉప తే నమః । ఉప తే నమః । త్రిష్ఫలీక్రి-
యమాణానామ్ । యో న్యఙ్గో అవశిష్యతే । రక్షసాం భాగధేయమ్ ।
ఆపస్తత్ప్రవహతాదితః ॥ ౭౪ ॥ ఉలూఖలే ముసలే యచ్చ శూ-
ర్పే । ఆశిశ్లేష దృషది యత్కపాలే । అవప్రుషో విప్రుషస్సంయ-
జామి । విశ్వేదేవా హవిరిదఞ్జుషన్తామ్ । యజ్ఞే యా విప్రుష-
స్సన్తి బహ్వీః । అగ్నౌ తాస్సర్వాస్స్విష్టాస్సుహుతా జుహోమి । ఉ-
ద్యన్నద్య మిత్రమహః । సపత్నాన్మే అనీనశః । దివైనాన్విద్యు-
తా జహి । నిమ్రోచన్నధరాన్కృధి ॥ ౭౫ ॥ ఉద్యన్నద్య
వినో భజ । పితా పుత్రేభ్యో యథా । దీర్ఘాయుత్వస్య హేశిషే ।
తస్య నో దేహి సూర్య । ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః । ఆరోహన్ను-
త్తరాం దివమ్ । హృద్రోగం మమ సూర్య । హరిమాణఞ్చ నా-
శయ । శుకేషు మే హరిమాణమ్ । రోపణాకాసు దధ్మసి ॥ ౭౬ ॥
అథో హారిద్రవేషు మే । హరిమాణన్ని దధ్మసి । ఉదగాదయమా-
దిత్యః । విశ్వేన సహసా సహ । ద్విషన్తం మమ రన్ధయన్ ।
మో అహం ద్విషతో రధమ్ । యో నశ్శపాదశపతః । యశ్చ నశ్శ-

పత్నీశ్యపాత్ । ఉపాశ్చ తస్తే న్నిమ్ముక్ష్య । సర్వం పాపగ్ం స-
ముహతామ్ ॥ ౨౭ ॥ యోనస్సపత్నో యోరణః । మర్తోఽభిదా-
పతిదేవాః । ఇధ్మస్యేవ ప్రక్షాయతః । మాతస్యోచ్ఛేషి కిఞ్చ
న । అవసృష్టః పరావత । శరా బ్రహ్మసగ్ంశితః । గచ్ఛామిత్రా-
న్ప్రవిశ । మైషాంకఞ్చనోచ్ఛిషః ॥ ౨౮ ॥ పతిః ప్రజా-
పతయే తపస్వీ వాచా సౌభగాయ పశూన్మే పిన్వస్వ దుమఙ్గారా-
యున్దేవయానానగ్నేఽన్తరిక్షేఽహాముత్తరో భూయాసం ప్రజా-
పతిరసి సర్వతశ్శ్రితః ప్రవిష్టస్త్దేవతాభిర్వ్యాజితం పృథివీ హ్వా-
యతామగ్నిరాగ్నీధ్రాద్వృశ్చత సస్యవాగ్ంసగ్ం హుతే స్యో-
నేనమే ప్రస్తరస్త్వంతఃకృధి దధ్నస్యూహతామష్టౌ చ ॥ ౬ ॥

సక్షేదం పశ్య । విధర్తరిదంపశ్య । నాకేదంపశ్య । రమ-
తిః పనిష్ఠా । ఋతవర్షిష్ఠమ్ । అమృతాయాన్యాహుః । సూ-
ర్యోవరిష్ఠోఅక్షభిర్విభాతి । అనుద్యావాపృథివీ దైవపుత్రే । దీ-
క్షాఽసి తపసోయోనిః । తపోసి బ్రహ్మణోయోనిః ॥ ౨౯ ॥ బ్రహ్మా-
సి క్షత్రస్యయోనిః । క్షత్రమస్యృతస్యయోనిః । ఋతమసిభూ-
రారభే । శ్రద్ధాంమనసా । దీక్షాన్తపసా । విశ్వస్య భువనస్యా-
ధిపత్నీమ్ । సర్వేకామా యజమానస్య సన్తు । వాతం ప్రాణం
మనసాఽన్వారభామహే । ప్రజాపతిర్యో భువనస్య గోపాః ।
సనోమృత్యోస్త్రాయతాం పాత్వగ్ంహసః ॥ ౩౦ ॥ జ్యోగ్జీ-
వా జరామశీమహి । ఇన్ద్రశాక్వర గాయత్రీం ప్రపద్యే । తాన్తే
యునజ్మి । ఇన్ద్రశాక్వరత్రిష్టుభం ప్రపద్యే । తాన్తేయునజ్మి ।

ఇన్ద్రశ్శాక్వర జగతీం ప్రపద్యే । తాన్తేయునజ్మి । ఇన్ద్రశ్శాక్వ-
రానుష్టుభంప్రపద్యే । తాన్తేయునజ్మి । ఇన్ద్రశ్శాక్వరపఙ్క్తింప్ర-
పద్యే ॥ ౧౧ ॥ తాన్తేయునజ్మి । ఆఽహన్దీక్షామరుహమృత-
స్య పత్నీమ్ । గాయత్రేణ ఛన్దసా బ్రహ్మణాచ । ఋతగ్ం సత్యేఽ-
ధాయి । సత్యమృతేఽధాయి । ఋతఞ్చమే సత్యఞ్చాభూతామ్ ।
జ్యోతిరభూవగ్ం సువరగమమ్ । సువర్గ లోకన్నాకస్య పృష్ఠ-
మ్ । బ్రధ్నస్య విష్టపమగమమ్ । పృథివీదీక్షా ॥ ౧౨ ॥ త-
యాఽగ్నిర్దీక్షయా దీక్షితః । యయాఽగ్నిర్దీక్షయా దీక్షితః । త-
యాత్వాదీక్షయా దీక్షయామి । అన్తరిక్షన్దీక్షా । తయావా-
యుర్దీక్షయా దీక్షితః । యయావాయుర్దీక్షయా దీక్షితః । త-
యాత్వాదీక్షయాదీక్షయామి । ద్యౌర్దీక్షా । తయాఽఽదిత్యో దీక్ష-
యాదీక్షితః । యయాఽఽదిత్యో దీక్షయాదీక్షితః ॥ ౧౩ ॥ తయా
త్వాదీక్షయాదీక్షయామి । దిశో దీక్షా । తయా చన్ద్రమా దీక్షయాదీ-
క్షితః । యయా చన్ద్రమా దీక్షయా దీక్షితః । తయాత్వాదీక్ష
యాదీక్షయామి । ఆపో దీక్షా । తయా వరుణో రాజా దీక్షయాదీ-
క్షితః । యయావరుణో రాజా దీక్షయా దీక్షితః । తయాత్వాదీ-
క్షయాదీక్షయామి । ఓషధయో దీక్షా ॥ ౧౪ ॥ తయా సోమో
రాజా దీక్షయా దీక్షితః । యయా సోమో రాజా దీక్షయా దీక్షి-
తః । తయాత్వా దీక్షయాదీక్షయామి । వాగ్దీక్షా । తయా ప్రా-
ణో దీక్షయా దీక్షితః । యయా ప్రాణో దీక్షయాదీక్షితః । త-
యాత్వా దీక్షయాదీక్షయామి । పృథివీ త్వా దీక్షమాణమనుదీ-

క్షితామ్ । అన్తరిక్షన్త్వాదీక్షమాణామనుదీక్షితామ్ । ద్యౌస్త్వాదీక్షమాణామను దీక్షితామ్ ॥ ౧౫ ॥ దిశస్త్వా దీక్షమాణామను దీక్షన్తామ్ । ఆపస్త్వా దీక్షమాణామనుదీక్షన్తామ్ । ఓషధయస్త్వా దీక్ష మాణామనుదీక్షన్తామ్ । వాక్త్వాదీక్షమాణామను దీక్షతామ్ । ఋచస్త్వాదీక్షమాణామనుదీక్షన్తామ్ । సామాని త్వాదీక్షమాణామను దీక్షన్తామ్ । యజూగ్ంషి త్వాదీక్షమాణామను దీక్షన్తామ్ । అహాశ్చ రాత్రిశ్చ । కృషిశ్చ వృష్టిశ్చ । త్విషిశ్చాపచితిశ్చ ॥ ౧౬ ॥ ఆపశ్చౌషధయశ్చ । ఊర్క్చ సూనృతా చ । తాస్త్వా దీక్షమాణామనుదీక్షన్తామ్ । స్వేద క్షేదక్షపి త్రైవానీద । దేవానాగ్ం సుమ్నే మహా తేరణాయ । స్వాసస్థస్తనువా సంవిశస్వ । పితేవైధి సూనవ ఆ సుశేవః । శివో మా శివమావిశ । సత్యమ్మ ఆత్మా । శ్రద్ధా మేఽక్షితిః ॥ ౧౭ ॥ తపో మే ప్రతిష్ఠా । సవితృప్రసూతా మాదిశో దీక్షయన్తు । సత్యమస్మి । అహం త్వదస్మి మదసి త్వమేతత్ । మమాసి యోనిస్తవ యోనిరస్మి । మమైవ సన్వహ హవ్యాన్యగ్నే । పుత్రః పిత్రే లోకకృజ్జాతవేదః । ఆజుహ్వానస్సుప్రతీకః పురస్తాత్ । అగ్నే స్వాం యోనిమాసీద సాధ్యా । అస్మిన్థ్సధస్థే అధ్యుత్తరస్మిన్ ॥ ౧౮ ॥ విశ్వే దేవా యజమానశ్చ సీదత । ఏకమిషే విష్ణుస్త్వాఽన్వేతు । ద్వే ఊర్జే విష్ణుస్త్వాఽన్వేతు । త్రీణి వ్రతాయ విష్ణుస్త్వాఽన్వేతు । చత్వారి మాయోభవాయ విష్ణుస్త్వాఽన్వేతు । పఞ్చ పశుభ్యో విష్ణుస్త్వాఽన్వేతు । షడ్రాయస్పోషాయ విష్ణుస్త్వాఽన్వేతు । సప్త సప్తభ్యో హోత్రాభ్యో విష్ణుస్త్వాఽన్వేతు । సఖాయస్సప్తప-

ద్వా అభూమ । సఖ్యన్తే గమేయమ్ ॥ ౮౯ ॥ సఖ్యాత్తే మా-
యోషమ్ । సఖ్యాన్మే మా యోష్ఠాః । సాఽసి సుబ్రహ్మణ్యే । త-
స్యాస్తే పృథివీ పాదః । సాఽసి సుబ్రహ్మణ్యే । తస్యాస్తేఽన్తరిక్షం పాదః ।
సాఽసి సుబ్రహ్మణ్యే । తస్యాస్తే ద్యౌః పాదః । సాఽసి సుబ్రహ్మణ్యే ।
తస్యాస్తే దిశః పాదః ॥ ౯౦ ॥ పరోరజాస్తే పఞ్చమః పాదః ।
సా న ఇషమూర్జం ధుక్ష్వ । తేజ ఇన్ద్రియమ్ । బ్రహ్మవర్చసమ-
న్నాద్యమ్ । విమిమే త్వా పయస్వతీమ్ । దేవానాం ధేనుగ్ం సు-
దుఘామనపస్ఫురన్తీమ్ । ఇన్ద్రస్సోమం పిబతు । క్షేమో అస్తు నః ।
ఇమాన్నరాః కృణుత వేదిమేత్య । వసుమతీగ్ం రుద్రవతీమా-
దిత్యవతీమ్ ॥ ౯౧ ॥ [illegible] వర్ష్మన్దివః । నాభా పృథివ్యాః । య-
థాఽయం యజమానో న రిష్యేత్ । దేవస్య సవితుస్సవే । చతు-
శ్శిఖణ్డా యువతిస్సుపేశాః । ఘృతప్రతీకా భువనస్య మధ్యే ।
తస్యాగ్ం సుపర్ణావధి యౌ నివిష్టౌ । తయోర్దేవానామధి భాగ-
ధేయమ్ । అపజన్యమ్భయన్నుద । అపచక్రాణి వర్తయ । గృ-
హాగ్ం సోమస్య గచ్ఛతమ్ । నవా ఉ వేతన్మ్రియసే న రిష్యసి ।
దేవాగ్ం ఇదేషి పథిభిస్సుగేభిః । యత్ర యన్తి సుకృతో నాపి దు-
ష్కృతః । తత్ర త్వా దేవస్సవితా దధాతు ॥ ౯౨ ॥ బ్రహ్మణో యో-
నైరగ్ంహసః పఙ్క్తిం ప్రపద్యే దీక్షాయయాఽఽదిత్యో దీక్షయా
దీక్షితస్తయా త్వా దీక్షయా దీక్షయామ్యేవమథయో దీక్షా ద్యౌస్త్వా
దీక్షమాణామను దీక్షతామపచితిశ్చాక్షితిరుత్తరస్మిన్నమేయు ద్విశః
పాద ఆదిత్యవతీ వర్తయ్యపఞ్చ చ ॥ ౭ ॥

యదస్య పారే రజసః । శుక్రఞ్జ్యోతిరజాయత । తన్నః పర్షదతి ద్విషః । అగ్నే వైశ్వానర స్వాహా । యస్మాద్భీషా వాశిష్ఠాః । తతో నో అభయఙ్కృధి । ప్రజాభ్యస్సర్వాభ్యో మృడ । నమో రుద్రాయ మీఢుషే । యస్మాద్భీషా న్యషదః । తతో నో అభయఙ్కృధి ॥ ౧౩ ॥ ప్రజాభ్యస్సర్వాభ్యో మృడ । నమో రుద్రాయ మీఢుషే । ఉదుస్రతిష్ఠ ప్రతితిష్ఠ మారిషః । మేమం యజ్ఞం యజమానఞ్చ రీరిషః । సువర్గే లోకే యజమానగ్ంహి ధేహి । శన్నః ఏధి ద్విపదే శఞ్చతుష్పదే । యస్మాద్భీషా వేపిష్ఠాః పలాయిష్ఠాస్సమజ్ఞాస్థాః । తతో నో అభయఙ్కృధి । ప్రజాభ్యస్సర్వాభ్యో మృడ । నమో రుద్రాయ మీఢుషే ॥ ౧౪ ॥ య ఇదమకః । తస్మై నమః । తస్మై స్వాహా । నవా ఉ వైతన్మ్రియసే । ఆశానాన్త్వా విశ్వా ఆశాః । యజ్ఞస్య హి స్థ ఋత్వియా । ఇన్ద్రాగ్నీ చేతనస్య చ । హుతాహుతస్య తృప్యతమ్ । అహుతస్య హుతస్య చ । హుతస్య చాహుతస్య చ । అహుతస్య హుతస్య చ । ఇన్ద్రాగ్నీ అస్య సోమస్య । వీతం పిబతం జుషేథామ్ । మా యజమానం తమో విదత్ । మర్త్విజో మో ఇమాః ప్రజాః । మాయస్సోమమిమం పిబాత్ । సగ్ంసృష్టముభయఙ్కృతమ్ ॥ ౧౫ ॥

కృధి మీఢుషేఽహుతస్య చ సప్త చ ॥ ౭ ॥

అనాగసస్త్వా వయమ్ । ఇన్ద్రేణ ప్రేషితా ఉప । వాయుష్టే అస్త్వగ్ంశభూః । మిత్రస్తే అస్త్వగ్ంశభూః । వరుణస్తే అస్త్వగ్ంశభూః । అపాఙ్జమ్మాయుతస్య గర్భాః । భువనస్య గోపాః । శ్యేనా అతిథయః । పర్వతానాఙ్కకుభః ప్రయుతో నపాతారః ।

వైగ్ను నేన్ద్రిగ్గ్ం హ్వయత । ఘోషైనామీవాగ్ంశ్చాతయత ॥౯౬॥
యుక్తాస్థనవహాత । దైవా గ్రావాణ ఇన్దురిన్ద్ర ఇత్యవాదిషుః ।
ఏన్ద్రిమచుచ్యవుః పరమస్యాః పరావతః । ఆఽస్మాత్సధస్థాత్ । ఓరో-
ర న్తరిక్షాత్ । ఆసుభూతమసువవుః । బ్రహ్మవర్చసమ్మ ఆసువ-
వుః । సమరె రక్షాగ్ంస్యవధిషుః । అపహతం బ్రహ్మజ్యస్య । వా-
క్చత్వా మనశ్చ శ్రీణీతామ్ ॥ ౯౭ ॥ ప్రాణశ్చత్వాఽపాన-
శ్చ శ్రీణీతామ్ । చక్షుశ్చత్వా శ్రోత్రఞ్చ శ్రీణీతామ్ । దక్షశ్చ
త్వా బలఞ్చ శ్రీణీతామ్ । ఓజశ్చత్వా సహశ్చ శ్రీణీతామ్ । ఆ-
యుశ్చత్వాఽజరా చ శ్రీణీతామ్ । ఆత్మా చత్వా తనూశ్చ శ్రీణీతా-
మ్ । శృతోఽసి శృతఙ్కృతః । శృతాయత్వా శృతేభ్యస్త్వా ।
యమిన్ద్రమాహుర్వరుణం యమాహుః । యమ్మిత్రమాహుర్య-
ముసత్యమాహుః ॥ ౯౮ ॥ యో దేవానాం దేవతమస్తపోజాః ।
తస్మైత్వా తేభ్యస్త్వా । మయ్యుత్యదిన్ద్రియం మ్మహత్ । మ-
యిదక్షో మయ్యుక్రతుః । మయిధాయిసు వీర్యమ్ । త్రిశుగ్ఘర్మో విభా-
తు మె । ఆకూత్యా మనసా సహ । విరాజా జ్యోతిషా సహ । యజ్ఞ-
స్యపయసా సహ । తస్యదోహమశీమహి ॥ ౯౯ ॥ తస్య సు-
మ్నమశీమహి । తస్యభక్షమశీమహి । వాగ్జుష్టాణా సోమస్యతృ-
ప్యతు । మిత్రో జనాన్ప్రసమిత్ర । యస్మాన్న జాతః పరో అన్యో
అస్తి । య ఆవివేశ భువనాని విశ్వా । ప్రజాపతిః ప్రజయా స-
విదానః । త్రీణి జ్యోతీగ్ంషి సచతె స షోడశీ । ప్రమబ్రహ్మాయు
బ్బుత్రియః । ఇన్ద్రోనామశ్రుతో గణె ॥ ౧౦౦ ॥ ప్రతేమహె

విదథే శగ్ంసిష్యగ్ంహారీ । య ఋత్వియః క్రతేవన్వై । వసుషాహా-
ర్యత్ మ్మదమ్ । ఇన్ద్రోనామ ఘృతన్నయః । హారిభిశ్చారుసే-
చతే । శ్రుతో గణ ఆత్వా విశన్తు । హారివర్పసఞ్గిరః । ఇన్ద్రా-
ధిపతే౽ధిపతి స్త్వ న్దేవానామసి । అధిపతిమ్మామ్ । ఆయుష్మ-
న్తవర్చస్వన్త మ్మనుష్యేషు కురు ॥ ౧౦౧ ॥ ఇన్ద్రశ్చ స-
మ్రాడ్వరుణశ్చ రాజా । తౌ తే భక్షఞ్చక్రతురగ్ర ఏతమ్ । తయో-
రనుభక్షం భక్షయామి । వాగ్జుషాణా సోమస్య తృప్యతు । ప్ర-
జాపతిర్విశ్వకర్మా । తస్య మనో దేవ యజ్ఞేన రాధ్యాసమ్ । అ-
థేగా అస్య జహితః । అవసానపతే౽వసానమ్మే విన్ద । నమో రు-
ద్రాయ వాస్తోష్పతయే । ఆయనే విద్రవణే ॥ ౧౦౨ ॥ ఉద్యా-
నే యత్పరాయణే । ఆవర్తనే వివర్తనే । యో గోపాయతితగ్ం
హువే । యాన్యపామిత్యాన్యప్రతీత్తాన్యస్మి । యమస్య బలి-
నాచరామి । ఇహైవ సన్తః ప్రతి తద్యాతయామః । జీవా జీవే-
భ్యో నిహరామ ఏనత్ । అనృణా అస్మిన్ననృణాః పరస్మిన్ ।
తృతీయే లోకే అనృణాస్స్యామ । యే దేవయానా ఉత పితృయా-
ణాః ॥ ౧౦౩ ॥ సర్వాన్పథో అనృణా ఆక్షీయేమ । ఇదమూ-
నుశ్రేయో౽వసానమాగన్మ । శివే నో ద్యావాపృథివీ ఉభే ఇమే ।
గోమద్ధనవదశ్వవదూర్జస్వత్ । సువీరా వీరైరనుసఞ్చరేమ ।
అర్కః పవిత్రగ్ం రజసో విమానః । పునాతి దేవానాం భువనాని విశ్వా ।
ద్యావాపృథివీ పయసా సంవిదానే । ఘృతన్దుహాతే అమృతం ప్రపీనే ।
పవిత్రమర్కో రజసో విమానః । పునాతి దేవానాం భువనాని విశ్వా ।

సువర్జ్యోతిర్యశో మహత్ । అశీమహి గాధముత ప్రతిష్ఠామ్ ॥ ౧౦౪ ॥
స్వాత్తయుత్రేశీతాగ్ం సత్యమాహురశీమహిగ్గణా కురువిద్రవణే పిత్ర్య-
యాణా అరోకరజసో విమానత్రీణిచ ॥ ౯ ॥

ఉదస్తాంప్సీత్సవితా మిత్రో అర్యమా । సర్వానమిత్రా-
నవధీద్యుగేన । బృహన్తం మామకరద్వీరవన్తమ్ । రథన్తరే శ్ర-
యస్వ స్వాహా పృథివ్యామ్ । వామదేవ్యే శ్రయస్వ స్వాహాఽన్తరిక్షే ।
బృహతి శ్రయస్వ స్వాహా దివి । బృహతా త్వోపస్తభ్నామి । ఆత్వాద-
దే యశసే వీర్యాయ చ । అస్మాస్వఘ్నియా యూయం దధాథేన్ద్రియం
పయః । యస్తే ద్రప్సో యస్త ఉదర్షః ॥ ౧౦౫ ॥ దైవ్యః కేతుర్విశ్వ-
మ్భువనమావివేశ । స నః పాహ్యరిష్ట్యై స్వాహా । అను మా సర్వో య-
జ్ఞోఽయమేతు । విశ్వే దేవా మరుతస్సామార్కః । ఆప్రియశ్ఛన్దాగ్ంసి
నివిదో యజూగ్ంషి । అస్యై పృథివ్యై యద్యజ్ఞియమ్ । ప్రజాప-
తేర్వర్తనిమనువర్తస్వ । అను వీరైరనురాధ్యామ గోభిః । అన్వశ్వై-
రను సర్వైరుపుష్టైః । అను ప్రజయాఽన్విన్ద్రియేణ ॥ ౧౦౬ ॥ దేవా నో
యజ్ఞమృజుధా నయన్తు । ప్రతిక్షత్త్రే ప్రతితిష్ఠామి రాష్ట్రే । ప్రత్య-
శ్వేషు ప్రతితిష్ఠామి గోషు । ప్రతిప్రజాయాం ప్రతితిష్ఠామి భవ్యే । వి-
శ్వమన్యాఽభివావృధే । తదన్యస్యామధిశ్రితమ్ । దివే చ విశ్వకర్మ-
ణే । పృథివ్యై చాకరన్నమః । అస్కాన్ ద్యౌః పృథివీమ్ । అస్కాన్ ఋషభో
యువా గాః ॥ ౧౦౭ ॥ స్కన్నేమా విశ్వా భువనా । స్కన్నో యజ్ఞః
ప్రజనయతు । అస్కానజని ప్రాజని । ఆస్కన్నాజ్జాయతే వృషా । స్క-
న్నాత్ప్రజనిషీమహి । యే దేవా యేషామిదం భాగధేయం బభూవ ।

యేషాంప్రయాజాఉతానూయాజాః । ఇన్ద్రజ్యేష్ఠేభ్యోవరుణరాజభ్యః ।
అగ్నిహోతృభ్యో దేవేభ్యస్స్వాహా । ఉతత్యాన్నోదివామతిః ॥ ౧౦౮ ॥
అదితిరూత్యాగమత్ । సా శన్తాతి మయస్కరత్ । అపస్రిధః । ఉత-
త్యాదైవ్యాభిషజా । శన్నస్కరతో అశ్వినా । యుయాతామస్మ-
ద్రపః । అపస్రిధః । శమగ్నిరగ్నిభిస్కరత్ । శన్నస్తపతుసూర్యః ।
శవాతో వాత్వరపాః ॥ ౧౦౯ ॥ అపస్రిధః । తదిత్పదన్నవిచికేత వి-
ద్వాన్ । యన్మృతః పునరప్యేతిజీవాన్ । త్రివృద్యద్భువనస్యరథ-
వృత్ । జీవోగర్భోనమృతస్స జీవాత్ । ప్రత్యస్మైపిపీషతె । విశ్వాని
విదుషేభర । అరఙ్గమాయజగ్మవే । అపశ్చాద్దఘ్వనేనరే । ఇన్దురిన్దు-
మవాగాత్ । ఇన్దోరిన్ద్రోపాత్ । తస్యత ఇన్దవిన్ద్రపీతస్యమధుమతః ।
ఉపహూతస్యోపహూతో భక్షయామి ॥ ౧౧౦ ॥ ఉదక్షఇన్ద్రి-
యేణాగా మతిరరపా అగ్నాత్రీణి చ ॥ ౧౦ ॥

బ్రహ్మప్రతిష్ఠామనసా బ్రహ్మవాచః । బ్రహ్మయజ్ఞానాగ్ంహ-
విషామాజ్యస్య । అతిరిక్తఙ్కర్మణోయచ్చహీనమ్ । యజ్ఞఃప-
ర్వాణిప్రతిరన్నేతికల్పయన్ । స్వాహాకృతాఽఽహుతిరేతుదేవాన్ ।
ఆశ్రావితమత్యాశ్రావితమ్ । వషట్కృతమత్యనూక్తఞ్చ య-
జ్ఞే । అతిరిక్తఙ్కర్మణో యచ్చహీనమ్ । యజ్ఞఃపర్వాణి ప్రతిర-
న్నేతి కల్పయన్ । స్వాహాకృతాఽఽహుతిరేతుదేవాన్ ॥ ౧౧౧ ॥
యద్వోదేవా అతిపాదయాని । వాచాచిత్ప్రయతన్దేవహేడన-
మ్ । అరాయోఅస్మాగ్ం అభిదుచ్ఛునాయతే । అన్యత్రాస్మన్మ-
రుతస్తన్నిధేతన । తతమ్మఆపస్తదుతాయతేపునః । స్వాదిష్ఠాధీ-

తిరుచథాయశస్య తే । అయగ్ం సముద్ర ఉతవిశ్వభేషజః । స్వా-
హాకృతస్య సముతృప్ణుతర్భువః । ఉద్వయ న్తమసస్పరి । ఉద్దు
త్యశ్చిత్రమ్ ॥ ౧౧౨ ॥ ఇమమ్మేవరుణ తత్త్వాయామి । త్వన్నో
అగ్నే సత్వన్నో అగ్నే । త్వమగ్నే అయాసి ప్రజాపతే । ఇమ-
ఞ్జీవేభ్యః పరిధి న్దధామి । మైషాన్నుగాదపరో అర్థమేతమ్ । శ-
తఞ్జీవన్తు శరదః పురూచీః । తిరో మృత్యున్దధతాం పర్వతేన ।
ఇష్టేభ్యస్స్వాహా వషడనిష్టేభ్యస్స్వాహా । భేషజ న్దురిష్ట్యై
స్వాహా నిష్కృత్యైస్స్వాహా । దౌరార్ధ్యైస్వాహా దైవీభ్యస్త-
నూభ్యస్స్వాహా ॥ ౧౧౩ ॥ ఋద్ధ్యైస్వాహా సమృద్ధ్యైస్వాహా ।
యత ఇన్ద్ర భయామహే । తతో నో అభయఙ్కృధి । మఘవ-
ఞ్ఛగ్ధి తవ తన్న ఊతయే । విద్విషో విమృధో జహి । స్వస్తిదా విశస్ప-
తిః । వృత్రహా విమృధో వశీ । వృషేన్ద్రః పుర ఏతు నః । స్వస్తి-
దా అభయఙ్కరః । ఆభిర్గీర్భిర్యదతో న ఊనమ్ ॥ ౧౧౪ ॥ ఆ
ప్యాయయ హరివో వర్ధమానః । యదా స్తోతృభ్యో మహి గోత్రా-
రుజాసి । భూయిష్ఠభాజో అధ తే స్యామ । అనాజ్ఞాత యదాజ్ఞాత-
మ్ । యజ్ఞస్య క్రియతే మిథు । అగ్నే తదస్య కల్పయ । త్వగ్ం-
హి వేత్థ యథాతథమ్ । పురుషసమ్మితో యజ్ఞః । యజ్ఞః పురుషస-
మ్మితః । అగ్నే తదస్య కల్పయ । త్వగ్ంహి వేత్థ యథాతథమ్ ।
యత్పాకత్రా మనసా దీనదక్షా న । యజ్ఞస్య మన్వతే మర్తాసః ।
అగ్నిష్టద్ధోతా క్రతువిద్విజానన్ । యజిష్ఠో దేవాగ్ం ఋతుశో

యజాతి ॥ ౧౧౯ ॥ దేవాగ్ంశ్చిత్రం తనూభ్యస్సా వ్యహ్లోనం
పురుషసమ్మితో౽గ్నే తదస్య కల్పయ పఞ్చచ ॥ ౧౧ ॥

యద్దేవా దేవహేడనమ్ । దేవాసశ్చకృమా వయమ్ । ఆ-
దిత్యాస్తస్మాన్మాముఞ్చత । ఋతస్యర్తేన మాముత । దేవా జీవన-
కామ్యాయత్ । వాచా౽నృతమూదిమ । అగ్నిర్మా తస్మాదేనసః ।
గార్హపత్యః ప్రముఞ్చతు । దురితాయా౽పచకృమ । కరోతుమా-
మనేనసమ్ ॥ ౧౧౩ ॥ ఋతేన ద్యావాపృథివీ । ఋతేన త్వ-
గ్ం సరస్వతి । ఋతాన్మా ముఞ్చతాగ్ంహసః । యదన్యకృత-
మారిమ । సజాతశగ్ంసాదుతవా జామి శగ్ంసాత్ । జ్యాయస-
శ్శగ్ంసాదుతవా కనీయసః । అనాజ్ఞాత న్దేవకృత యదేనః ।
తస్మాత్త్వమస్మాజ్జాతవేదో ముముగ్ధి । యద్వాచా యన్మనసా ।
బాహుభ్యామూరుభ్యామష్ఠీవద్భ్యామ్ ॥ ౧౧౪ ॥ శిశ్నైర్యద-
నృతఞ్చకృమా వయమ్ । అగ్నిర్మా తస్మాదేనసః । యద్ధస్తాభ్యా
ఞ్చకర కిల్బిషాణి । అక్షాణాం వగ్నుముపజిఘ్నమానః । దూరే-
పశ్యా చ రాష్ట్రభృచ్చ । తాన్యప్సరసావనుదత్తామృణాని । అ-
దీవ్యన్నృణం యదహం చకార । యద్వాదాస్యన్త్సఞ్జగారా జ-
నేభ్యః । అగ్నిర్మా తస్మాదేనసః । యన్మయి మాతా గర్భే సతి ॥ ౧౧౫ ॥
ఏనశ్చకార యత్పితా । అగ్నిర్మా తస్మాదేనసః । యదాపిపేష
మాతరం పితరమ్ । పుత్రః ప్రముదితో ధయన్ । అహింసితౌ పిత-
రౌ మయా తత్ । తదగ్నే అనృణో భవామి । యదన్తరిక్షం పృథి-

వీముతద్యామ్ । యన్మాతరం పితరం వాజిహిగ్ంసిమ । అగ్నిర్మా తస్మాదేనసః । యదాశసానిశసాయత్పరాశసా ॥ ౧౧౯ ॥ య- దేనశ్చకృమానూతనం యత్పురాణమ్ । అగ్నిర్మా తస్మాదేన- సః । అతిక్రామామిదురితం యదేనః । జహామిరిప్రం పరమే సధ- స్థే । యత్రయన్తి సుకృతో నాపి దుష్కృతః । తమారోహామి సుకృతాన్నులోకమ్ । త్రితేదేవా అమృజతైతదేనః । త్రితఏ- తన్మనుష్యేషు మామృజే । తతోమా యది కిఞ్చిదానశే । అగ్ని- ర్మా తస్మాదేనసః ॥ ౧౨౦ ॥ గార్హపత్యః ప్రముఞ్చతు । దు- రితా యానిచకృమ । కరోతుమామనేనసమ్ । దివిజాతా అప్సుజా- తాః । యాజాతా ఓషధీభ్యః । అథోయా అగ్నిజా ఆపః । తానశ్శు- న్ధన్తుశున్ధనీః । యదాపోనక్తం దురితఞ్చరామ । యద్వాదివా నూతనంయత్పురాణమ్ । హిరణ్యవర్ణాస్తత ఉత్పునీత నః । ఇమం మే వరుణ తత్త్వాయామి । త్వన్నో అగ్నె స త్వన్నో అగ్నె । త్వమగ్నె అయాసి ॥ ౧౨౧ ॥ అనేనసమష్టివద్భ్యగ్ం సతి పరాశసా ఽఽనన్త- శేఽగ్నిర్మా తస్మాదేనసః పునీత నస్త్రీణి చ ॥ ౧౨ ॥

యద్దేవా గార్హపత్యో యద్ధస్తాభ్యాం

యన్మయి మాతా యదాపిపేష యదన్తరిక్షం యదా-

శసాఽతి క్రామామి త్రితే దేవా దివి జాతా అప్సుజాతా యదాప

ఇమమ్మేవరుణ తత్త్వా యామి త్వన్నో అగ్నె స త్వన్నో అగ్నె త్వ- మగ్నె అయాసి ॥

యత్తే గ్రావ్ణా చిచ్ఛిదుస్సోమ రాజన్ । ప్రియాణ్యఙ్గాని స్వధితా పరూగ్ంషి । తత్సన్ధత్స్వాజ్యేనోత వర్ధయస్వ । అనాగసో అధమిత్సఙ్క్షయేమ । యత్తే గ్రావా బాహుచ్యుతో అచుచ్యవుః । నరో యత్తే దుదుహుర్దక్షిణేన । తత్త ఆప్యాయతాం తత్తే । నిష్ట్యాయతాం దేవ సోమ । యత్తే త్వచమ్బిభిదుర్యచ్చ యోనిమ్ । యద్వాస్థానాత్ప్రచ్యుతో వేనసి త్మనా ॥ ౧౨౨ ॥ త్వయా తత్సోమ గుప్తమస్తు నః । సా నస్సన్ధాఽసత్పరమే వ్యోమన్ । అహాచ్ఛరీరం పయసా సమేత్య । అన్యోన్యో భవతి వర్ణో అస్య । తస్మిన్వయముపహూతాస్తవ స్మః । ఆనో భజ సదసి విశ్వరూపే । నృచక్షాస్సోమ ఉత శుశ్రుగస్తు । మానో విహాసీద్గిర ఆవృణానః । అనాగాస్తనువో వావృధానః । ఆ నో రూపం వహతు జాయమానః ॥ ౧౨౩ ॥ ఉప క్షరన్తి జుహ్వో ఘృతేన । ప్రియాణ్యఙ్గాని తవ వర్ధయన్తీః । తస్మై తే సోమ నమ ఇద్వషట్చ । ఉప మా రాజన్త్సుకృతే హ్వయస్వ । సం ప్రాణాపానాభ్యాగ్ం సము చక్షుషా త్వమ్ । సగ్ం శ్రోత్రేణ గచ్ఛస్వ సోమ రాజన్ । యత్త ఆస్థితగ్ం శము తత్తే అస్తు । జానీతాన్నస్సఙ్గమనే పథీనామ్ । ఏత జానీతాత్పరమే వ్యోమన్ । వృకాస్సధస్థా విదద్రూపమస్య ॥ ౧౨౪ ॥ యద్వా గచ్ఛాత్పథిభిర్దేవయానైః । ఇష్టాపూర్తే కృణుతాదావిరస్మై । అరిష్టో రాజన్నగదః పరేహి । నమస్తే అస్తు చక్షసే రఘూయతే । నాకమారోహ సహ

యజమానేన । సూర్య గ్గచ్ఛతాత్పరమేవ్యోమన్ । అభూద్దే-
వస్సవితా వన్ద్యోను నః । ఇదానీమహ్న ఉపవాచ్యో నృభిః । వి
శ్వో రత్నా భజతి మానవేభ్యః । శ్రేష్ఠన్నో అత్ర ద్రవిణం య-
థా దధత్ । ఉపనో మిత్రావరుణావిహావతమ్ । అన్వాదీధ్యా-
థామిహ నస్సఖాయా । ఆదిత్యానాం ప్రసితిర్ హేతిః । ఉగ్రాశ-
తాపాష్ఠా ఘువిషా పరిణో వృణక్తు । ఆప్యాయస్వ సన్తే ॥ ౧౨౫ ॥

తన్నాజాయమానోఽస్యదధత్పఞ్చ చ ॥ ౧౩ ॥

యద్దిదీక్షే మనసా యచ్చవాచా । యద్వా ప్రాణైశ్చ-
క్షుషా యచ్చ శ్రోత్రేణ । యద్రేతసా మిథునేనాప్యాత్మనా ।
అద్భ్యో లోకా దధిరే తేజ ఇన్ద్రియమ్ । శుక్రా దీక్షాయై త-
పసో విమోచనీః । ఆపో విమోక్త్రీర్మయి తేజ ఇన్ద్రియమ్ ।
యదృచా సామ్నా యజుషా । పశూనాం చర్మన్ హవిషా దిదీక్షే ।
యచ్ఛన్దోభిరోషధీభిర్వనస్పతౌ । అద్భ్యో లోకా దధిరే తేజ
ఇన్ద్రియమ్ ॥ ౧౨౬ ॥ శుక్రా దీక్షాయై తపసో విమోచనీః ।
ఆపో విమోక్త్రీర్మయి తేజ ఇన్ద్రియమ్ । యేన బ్రహ్మ యేన క్షత్త్రి-
మ్ । యేనేన్ద్రాగ్నీ ప్రజాపతిస్సోమో వరుణో యేన రాజా । వి-
శ్వే దేవా ఋషయో యేన ప్రాణాః । అద్భ్యో లోకా దధిరే తేజ ఇ-
న్ద్రియమ్ । శుక్రా దీక్షాయై తపసో విమోచనీః । ఆపో విమోక్త్రీ-
ర్మయి తేజ ఇన్ద్రియమ్ । అపాం పుష్పమస్యోషధీనాగ్ం రసః ।
సోమస్య ప్రియం ధామ ॥ ౧౨౭ ॥ అగ్నేః ప్రియతమగ్ం హవి-
స్స్వాహా । అపాం పుష్పమస్యోషధీనాగ్ం రసః । సోమస్య ప్రి-

యద్ధామ । ఇన్ద్రస్య ప్రియతమగ్ం హవిస్స్వాహా । అపాంపు-
ష్పమస్యోషధీనాగ్ం రసః । సోమస్య ప్రియన్ధామ । విశ్వేషా
న్దేవానాం ప్రియతమగ్ం హవిస్స్వాహా । వయగ్ం సోమవ్రతేత-
వ । మన స్తనూషుపిప్రతః । ప్రజావన్తో అశీమహి ॥ ౧౭ ॥
దేవేభ్యఃపితృభ్యస్స్వాహా । సోమ్యేభ్యః పితృభ్యస్స్వాహా । క-
వ్యేభ్యః పితృ భ్యస్స్వాహా । దేవాస ఇహమాదయధ్వమ్ । సోమ్యా-
స ఇహ మాదయధ్వమ్ । కవ్యాస ఇహ మాదయధ్వమ్ । అన న్తరితాః
పితరస్సోమ్యాస్సోమపీథాత్ । అపైతుమృత్యురమృత న్న ఆగన్ ।
వైవస్వతో నో అభయఙ్కృణోతు । పర్ణం వనస్ప తేరివ ॥ ౧౮ ॥
అభి నశ్శీయతాగ్ం రయిః । సచతా న్నశ్శచీపతిః । పరమ్మృత్యో అ-
ను పరేహి పన్థామ్ । యస్తేస్వ ఇతరో దేవయానాత్ । చక్షుష్మతే
శృణ్వతే తే బ్రవీమి । మానః ప్రజాగ్ం రీరిషో మోత వీరాన్ । ఇద-
మూను శ్రేయోవసానమాగన్మ । యద్గోజిద్ధనజిదశ్వజిద్యత్ । పర్ణ
వనస్ప తేరివ । అభి నశ్శీయతాగ్ం రయిః । సచతా న్నశ్శచీపతిః ॥౧౩౦॥

వనస్పతావద్భ్యో లోకా దధిరే తేజ ఇన్ద్రియ న్ధామాశీమహీ-
వాభినశ్శీయతాగ్ం రయిరేకఞ్చ ॥ ౧౮ ॥

సర్వాన్ యద్విషణ్ణైన వివైయాః పురస్తాద్దేవా దేవేషు పరి
స్తృణీత పక్షేద యద్యస్య ప్రాశేఽన్నాగస్త ఉదస్తాంప్సీ ద్బ్రిష్మ ప్ర-
తిష్ఠా యద్దేవా యత్తే గ్రావ్ణా యద్దీక్షే చతుర్దశ ॥ ౧౮ ॥

సర్వాన్భూతిమేవ యామేవాశాస్వాహుతి ప్రీతాసాం
పర్ణవల్కస్సమాన్యాన్నామస్మిన్ యజ్ఞేఽగ్నే యో నో జ్యోగ్జీవాః
పురోరుజః ప్రతేమహే బ్రహ్మ ప్రతిష్ఠా గార్హపత్యస్త్రీగ్ంశదుత్త-
రశతమ్ ॥ ౧౩౦ ॥ సర్వా ఇచ్ఛన్తీ పతిః ॥ హరిః ఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

అష్టమప్రపాఠకః

హరిః ఓమ్ ॥ సాఙ్గ్రహణ్యేష్ట్యా యజతే । ఇమాఞ్జనతాగ్ం సఙ్గృహ్ణానీతి । ద్వాదశారత్నీ రశనా భవతి । ద్వాదశ మాసాస్సంవథ్సరః । సంవథ్సరమేవావరున్ధే । మౌఞ్జీ భవతి । ఊర్గ్వై ముఞ్జాః । ఊర్జమేవావరున్ధే । చిత్రా నక్షత్రం భవతి । చిత్రం వా ఏతత్కర్మ ॥ ౧ ॥ యదశ్వమేధస్సమృద్ధ్యై । పుణ్యనామ దేవయజనమధ్యవస్యతి । పుణ్యామేవ తేన కీర్తిమభిజయతి । అపదాతీనృత్విజస్సమావహన్తి సుబ్రహ్మణ్యాయాః । సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై । కేశశ్మశ్రు వపతే । నఖాని నికృన్తతే । దతో ధావతే । స్నాతి । అహతం వాసః పరిధత్తే । పాప్మనోఽపహత్యై । వాచం యత్వోపవసతి । సువర్గస్య లోకస్య గుప్త్యై । రాత్రిం జాగరయన్త ఆసతే । సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై ॥ ౨ ॥ కర్మ ఘ్నన్త్యేపఞ్చ చ ॥ ౧ ॥

చతుష్టయ్య ఆపో భవన్తి । చతుశ్శఫో వా అశ్వః ప్రాజాపత్యస్సమృద్ధ్యై । తా దిగ్భ్యస్సమాభృతా భవన్తి । దిక్షు వా ఆపః । అన్నం వా ఆపః । అద్భ్యో వా అన్నం జాయతే । యద్వై-